

grene sammenføres til et organisk Hele». Realuniversitetet, til hvis Sæde Göteborg efter Forf.s Mening passende kunde vælges, burde bestaa af et «lavere» theoretisk grundlæggende («filosofisk») Fakultet, og af tre «højere» Fagfakulteter, nemlig et for Handels-, et for de tekniske og et for Landbrugsfagene. Forf. fremsætter Forslag om, hvorledes de alt tilstedeværende videnskabelige Institutioner kunne udvides og omdannes til et «Realuniversitet».

Dr. K. Walcker: Schutzzölle, laissez faire und Freihandel. Eine lehrbuchartige Erörterung der wichtigsten industriellen und landwirthschaftlichen Schutzzölle. Leipzig, 1880. Rossberg. (814 S.)

Dette voluminøse Værk er delt i to «Bøger». Første Bog, om «Beskyttelsessystemets theoretiske og praktiske Uholdbarhed», indeholder 19 Kapitler om Beskyttelsestold og Finanstold, Skattereformspørgsmaalet, Literaturen, Colbert, den merkantilistiske Handelsbalance-Theoris Uholdbarhed, Doktrinen om det «nationale Arbejde», Beskyttelsen som Opdragelsesmiddel, A. Smith, de forskjellige Arter af Told, Beskyttelsestoldens Højde og Varighed, Schmollers Gyngepolitik, Beskyttelsen og Historien, Beskyttelsens Virkninger for Fabrikanter, Arbejdere og Konsumenter, de enkelte Toldsatser vedrørende Industrien og Landbruget, Beskyttelsen og Socialismen, Tarifen af 1879 etc. Anden Bog, om «den reformvenlige Frihandel som det højere Tredje over Beskyttelsesvæsenets og det manchesterlige laissez faire's Modsætninger», omhandler i 9 Kapitler laissez faire's theoretiske og praktiske Uholdbarhed, Nødvendigheden af en Art Statshjælp for det tyske Landbrug, Jodespørgsmaalets socialpolitiske Side, Kritik af H. v. Treitschke, Frihandelsskolens Overlegenhed over Kathedersocialismen, de gamle politiske Partiers fundamentale Mangler, Nødvendigheden af statsvidenskabelige Foreninger, den nationaløkonomiske Undervisning, Muligheden og Nødvendigheden af en Forstaaelse mellem de nationalliberale Frihandelsmænd og Bismarek, Militærpartiet og Kreuzzeitungspartiet, internationale Frihandelskongresser, en mellemeuropæisk Toldforening etc.

Allerede en Gjennemlæsning af denne Indholdsoversigt lader formode, at Forf., hvis Standpunkt er et moderat Frihandelsstandpunkt, berører en stor Mængde Spørgsmaal, som man ikke vilde vente at finde behandlede i en Bog om Frihandel og Beskyttelse; men Mængden af de heterogene Sager, han har fat paa, er i Virkeligheden endnu større, end Indholdsoversigten antyder. Om Forfattere, Skrifter, diverse Toldpositioner, Spørgsmaal paa Dagsordenen etc. findes der rundt om i Bogen paa en temmelig kaotisk Maade spredt en Masse Bemærkninger, af hvilke flere ere interessante og instruktive. Om Nogen vil holde ud at læse de 800 Sider fra Ende til anden, turde dog være yderst tvivlsomt; men ved at slaa op hist og her i Bogen, vil man ofte faa Lejlighed til at overbevise sig om dens Forfatters store Belæsthed og Samlerfid. Uheldigvis maa rigtignok en stor Del af denne Belæsthed siges at være overflødig. Forf. har læst allfor mange Aviser, og fortæller os allfor meget af, hvad han har fundet i dem. En stor Del af hans Bog er fyldt med Ting, som han har pillet ud af Aviser, Brochurer, Parlamentsforhandlinger, Handelskammerberetninger og andre Tryksager, hvis Tilværelse kun er og bør være en Døgntilværelse. At rode det Materiale frem, som er «begravet» i disse Kilder, koster et Arbejde, som neppe staar i noget rimeligt Forhold til Udbyttet. Bogen, der ogsaa paa Grund af sin kaotiske, sammenflikkede Form er højst trættende at læse, er fyldt med en Masse overflødig Bagage; det er Ulykken! Det Gode i Bogen kan ikke komme til sin Ret. Forf.s Angreb paa Schmoller, A. Wagner m. fl. tyske Nationaløkonomer ere ikke altid ubeføjede; men de ville neppe sikre Bogen den bedste Modtagelse i Tyskland.

Gamp, Regierungs-Assessor: Die wirthschaftlich-sozialen Aufgaben unserer Zeit, auf industriellem und landwirthschaftlichem Gebiete. Berlin, Carl Heymann's Verlag. 1880. (328 S.)

Forf. fremsætter, i en lovlig bred Form, Bemærkninger om den industrielle Krise og Midlerne til at hæve den saavel som om Landbrugets fortrykte Stilling og Midlerne herimod. Særligt drager han tilfelts mod Industriens overdrevent stærke